

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 1975/33
Karar Sayısı : 1975/65
Karar Günü : 3.4.1975

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN MAHKEME: Sarıkaya Asliye Ceza Mahkemesi.

İTİRAZIN KONUSU: 15.5.1974 günlü, 1803 sayılı “Cumhuriyetin 50 nci Yılı Nedeniyle Bazı Suç ve Cezaların Affı Hakkında Kanun”un 2. maddesinin (B) bendinin iptali istenmiştir.

I. OLAY:

Sarıkaya Asliye Ceza Mahkemesinin bakmakta olduğu davada sanık hakkında uygulanacak olan Türk Ceza Kanununun 492. maddesinin yer aldığı 1803 sayılı Yasanın 2. maddesinin (B) bendini, Anayasanın 92. maddesinin beşinci fıkrasıyla saptanan yöntemlere uyulmadan yasalaştırılması nedeniyle, Anayasaya aykırı gören Mahkeme iptali için, Anayasanın değişik 151. ve 22.4.1962 günlü, 44 sayılı Yasanın 27. maddeleri uyarınca Anayasa Mahkemesine başvurulmasına karar vermiştir.

II. İLK İNCELEME:

Anayasa Mahkemesi Muhittin Taylan, Kâni Vrana, Şahap Arıç, İhsan Ecemiş, Ahmet Akar, Ziya Önel, Abdullah Üner, Ahmet Koçak, Lûtfi Ömerbaş, Hasan Gürel, Ahmet Salih Çebi, Şevket Müftügil, Adil Esmer, Nihat O. Akçakayalıoğlu ve Ahmet H. Boyacıoğlu'nun katılmalarıyla 11.3.1975 gününde toplanmış ve İçtüzüğü'nün 15. maddesi uyarınca gerekli ilk incelemeyi yaparak aşağıdaki sorunlar üzerinde durmuştur.

1- Anayasa Mahkemesinin itirazı incelemeye görevli ve yetkili olup olmadığı sorunu:

Suç ve cezaların affı hakkındaki yasama belgelerinin Anayasaya uygunluk denetimine bağlı olup olmayacağı sorunu üzerinde durulmuş ve bu denetimin Anayasa Mahkemesince yapılmasına anayasal açıdan olanak bulunduğu sonucuna varılmıştır. Konu hakkında ayrıntılı gerekçeler Anayasa Mahkemesinin 28.11.1974 günlü, Esas: 1974/34, Karar: 1974/50 sayılı kararında tümüyle açıklanmış olduğundan (Resmi Gazete: Gün: 21.1.1975, sayı: 15125) bunların burada yinelenmesine gerek kalmamıştır.

Şu duruma göre, bu işe bakmanın Anayasa Mahkemesinin görevi içinde bulunduğu açıktır.

Şahap Arıç bu görüşe katılmamıştır.

2- Esasın incelenmesindeki sınır sorunu:

Kamu davası Türk Ceza Kanununun 492. maddesine göre açılmış ve Mahkemece de sanık hakkında bu madde hükmü uygulanacaktır. Oysa, Mahkemenin iptalini istediği 1803

Esas Sayısı : 1975/33
Karar Sayısı : 1975/65

sayılı Yasanın 2. maddesinin (B) bendinde sözü geçen yasa maddesinden başka bir çok maddeler yer almakta ve Mahkemenin görmekte olduğu dâvanın öteki maddelerle bir ilgisi bulunmamaktadır. O halde, Anayasa'nın değişik 151. 44 sayılı Yasanın 27. maddeleri gereğince, itiraz yoluyla gelen bu işte esasın incelenmesi, Mahkemenin uygulama durumunda olduğu yasa hükmü ile sınırlandırılmalıdır.

Nihat O. Akçakayalıoğlu, bu görüşe katılmamıştır.

Yukarıda açıklanan sorunların incelenmesi sonunda:

1- İşin incelenmesinin Anayasa Mahkemesinin görev ve yetkisi içinde olduğuna Şahap Arıç'ın karşıoyu ve oyçokluğu ile;

2- Dosyanın eksikliği bulunmadığından, işin esasının 15.5.1974 günlü, 1803 sayılı Yasanın 2. maddesinin (B) bendinin Türk Ceza Kanununun 492. maddesiyle sınırlı olarak incelenmesine Nihat O. Akçakayalıoğlu'nun incelemenin (B) bendinin tümü yönünden yapılması gerektiği karşıoyuyla ve oyçokluğu ile karar verilmiştir.

III. ESASIN İNCELENMESİ:

İtirazın esasına ilişkin rapor ve dosyada yer alan belgeler incelendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

1- Suç ve cezaların affı hakkındaki yasama belgelerinin anayasal denetime tabi olup olmayacağı, kurulda değişiklik olması nedeniyle, yeniden tartışmalara yol açmış, sonuçta bu konunun ilk inceleme evresinde incelenerek çözülmüş olduğu ve Anayasa Mahkemesinin denetim ve görevi alanına girdiği saptanmış bulunduğu göre, artık konunun yeniden ele alınarak görüşülmesine yer görülmemiştir.

Şahap Arıç, Halit ZARBUN ve Ziya Önel bu görüşe katılmamışlardır.

2- İtiraz konusu kuralın daha önce iptaline karar verilmiş olması:

15.5.1974 günlü, 1803 sayılı Yasanın 2. maddesinin itiraz konusu yapılmış olan (B) bendinin, itiraz yoluyla gelen başka bir işte Anayasa Mahkemesince Anayasaya uygunluk denetiminden geçirilerek Türk Ceza Kanununun 492. maddesi açısından iptaline 11.3.1975 gününde, Esas: 1975/8, Karar: 1975/50 sayı ile karar verilmiş bulunduğundan, bu konuda yeniden karar verilmesine yer kalmamıştır.

IV. SONUÇ:

1- İlk inceleme evresinde görev sorunu incelenerek çözülmüş bulunduğundan, konunun yeniden ele alınarak görüşülmesine yer olmadığına, Şahap Arıç, Halit ZARBUN ve Ziya Önel'in karşıoylarıyla ve oyçokluğu ile;

2- 15.5.1974 günlü, 1803 sayılı Yasanın 2. maddesinin itiraz konusu yapılmış olan (B) bendinin, Anayasa Mahkemesince Türk Ceza Kanununun 492. maddesi açısından iptaline 11.3.1975 gününde, Esas: 1975/8, Karar: 1975/50 sayı ile karar verilmiş bulunduğundan bu konuda yeniden karar verilmesine yer olmadığına oybirliğiyle;

Esas Sayısı : 1975/33
Karar Sayısı : 1975/65

3.4.1975 gününde karar verildi.

Başkan	Başkanvekili	Üye
Muhittin TAYLAN	Kâni VRANA	Şahap ARIÇ
Üye	Üye	Üye
Ahmet AKAR	Halit ZARBUN	Ziya ÖNEL
Üye	Üye	Üye
Abdullah ÜNER	Ahmet KOÇAK	Muhittin GÜRÜN
Üye	Üye	Üye
Lûtfi ÖMERBAŞ	Hasan GÜRSEL	Ahmet Salih ÇEBİ
Üye	Üye	Üye
Adil ESMER	Nihat O.AKÇAKAYALIOĞLU	Ahmet H.BOYACIOĞLU

KARŞIOY YAZISI

Görev sorunu;

Esas Sayısı : 1975/33
Karar Sayısı : 1975/65

1803 sayılı Af Kanunu ile ilgili itirazın incelenmesinin Anayasa Mahkemesinin görevi içinde bulunduğu hakkında oyçokluğu ile verilen karara, Anayasaya uygun görmediğimden, katılmıyorum.

Bu konudaki karşıoy gerekçelerim, 21.1.1975 günlü ve 12125 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan, Anayasa Mahkemesinin 28.11.1974 günlü ve 1974/34-50 sayılı kararına ilişkin karşıoy yazımın I nolu kısmında tafsilâtlı olarak yazdığım gerekçelerin, prensipleri itibariyle, aynı olduğundan, burada tekrarına gerek görülmemiştir.

Sözü geçen karşıoy yazımda açıklanan gerekçelerle, Anayasa Mahkemesinin, çoğunlukla verdiği görev konusu ile ilgili karara karşıyım.

Üye

Şahap ARIÇ

KARŞIOY YAZISI

21.1.1975 günlü ve 15125 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Mahkememizin 28.11.1974 günlü, 1974/34-50 sayılı kararına ilişkin karşıoy yazımda açıkladığım gerekçelerle, çoğunluğun görev ve yetkiye ilişkin bu kararındaki görüşlerine katılmıyorum.

Üye

Halit ZARBUN

KARŞIOY YAZISI

21.1.1975 günlü ve 15125 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Anayasa Mahkemesinin 28.11.1974 gün ve 1974/34 Esas ve 1974/50 sayılı kararında açıkladığım nedenlerle çoğunluğun göreve ilişkin görüşlerine katılmıyorum.

Esas Sayısı : 1975/33
Karar Sayısı : 1975/65

Üye
Ziya ÖNEL